

Kunnioittava keskustelu

Kirkolliskokous pyysi toukokuussa 2018 piispainkokousta edistämään kunnioittavaa keskustelua ja selvittämään vaihtoehtoja avioliittokäsityksestä vallitsevan erimielisyyden ratkaisemiseksi.

Piispainkokous hyväksyi kokouksessaan 6.8.2020 vastauksensa, jossa se toteaa kunnioittavasta keskustelusta seuraavaa.

Kunnioittavan keskustelun tuntomerkkejä ovat muun muassa:

1. Kunnioitus: keskustelijat pyrkivät arvostamaan toista osapuolta ja myös osoittavat sen toisille, vaikka olisivatkin eri mieltä.
2. Pyrkimys kuunnella ja ymmärtää: keskustelijat pyrkivät vilpittömästi ymmärtämään toistensa lähtökohtia, johtopäätöksiä ja perusteluja silloinkin, kun päätyvät erilaisiin näkemyksiin. Jokainen voi puhua vain omasta puolestaan.
3. Asiaan keskittyminen: keskustelijat keskittyvät itse asiaan ja haastavat toistensa perusteluja, ja pidättyvät viemästä keskustelua esimerkiksi henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, jotka ovat aiheen kannalta epäolennaisia. Yhdistävien asioiden huomaaminen on avuksi.
4. Omien näkemysten rehellinen ja avoin ilmaiseminen: omien ajatusten esille tuominen on tärkeää, tuntuivatpa ne keskeneräisiltä tai valmiilta. Perusteluihin kannattaa kiinnittää huomiota.
5. Sananvapaus ja vastuu: keskustelijat kunnioittavat toistensa ilmaisunvapautta, puolustavat sitä ja pidättyvät sen kanssa ristiriidassa olevista vaikutuskeinoista.
6. Avoimuus muutokselle: keskustelijat ovat avoimia kuuntelemaan toista osapuolta, oppimaan häneltä ja tarvittaessa tarkistamaan omia näkemyksiä.

Kunnioittavan keskustelun vastakohta on epäasiallinen keskustelu. Sen tuntomerkkejä ovat muun muassa:

1. Tarkoituksellinen väärinymmärtäminen: osapuolet kärjistävät, liioittelevat ja vääristävät toistensa näkökantoja tavalla, joka ei vastaa todellisuutta ja jota keskustelukumppani ei enää tunnista omakseen.
2. Mustamaalaaminen: osapuolet leimaavat keskustelukumppanin muiden silmissä älyllisesti tai moraalisesti arveluttavaksi henkilöksi, jonka mielipiteitä ei tarvitse ottaa vakavasti.
3. Harhauttaminen sivu-uralle: osapuolet vievät keskustelun kysymyksiin, joilla ei enää ole suoraa yhteyttä puheena olevaan asiaan.
4. Tietoinen loukkaaminen: osapuolet pyrkivät tarkoituksellisesti haavoittamaan toista osapuolta esimerkiksi vähättelevillä tai epäasiallisilla ilmaisuilla.
5. Tietoinen loukkaantuminen: osapuolet pyrkivät vastaamaan asialliseen kritiikkiin loukkaantumalla tai asettumaan uhrin asemaan silloinkin, kun siihen ei ole perusteltua syytä.